

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
QENDRA E SHËRBIMEVE ARSIMORE

MODEL TESTI I MATURËS SHTETËRORE

Lënda: Gjuhë Turke (Niveli B1)

Udhëzime për maturantin/kandidatin

Testi përmban gjithsej **60 pikë**.

Koha për zhvillimin e pyetjeve të testit është **2 orë e 30 minuta**.

Testi ka **20 pyetje me zgjedhje (alternativa)** dhe pyetjet e tjera janë me **zhvillim dhe arsytim**.

Pikët për secilën pyetje janë dhënë përbri saj.

1. Për 20 pyetjet me zgjedhje (alternativa), pasi të keni qarkuar alternativën e saktë në test, duhet të mbushni rrathët përkatës të tabelës në fletë përgjigje:

Lexoni me kujdes udhëzimet e dhëna në fletë përgjigje.

2. Për pyetjet me zhvillim dhe arsytim, përgjigjet duhet të shkruhen brenda zonës së kufizuar me vijë. Çdo përgjigje e shkruar jashtë vijave kufizuese, nuk do të vlerësohet.

Për përdorim nga komisioni i vlerësimit

Kërkesa	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Pikët											
Kërkesa	22	23	24	25	26	27	28	29	30	32	33a
Pikët											
Kërkesa	33b	33c	33d	33e	34a	34b	34c	34d	34e		
Pikët											

Totali i pikëve

KOMISIONI I VLERËSIMIT

1..... Anëtar

2. Anëtar

BÖLÜM -1 OKUMA – ANLAMA

Bu bölümde 3 adet okuma anlama metni bulunmaktadır. Burada verilen metinler ve sorular; Okuma-Anlama becerilerinizi ve yeteneklerinizi ölçmek için hazırlanmıştır.

Okuma-Anlama Bölümünün Açıklaması

<i>Bölüm Sayısı</i>	3
<i>Soru Sayısı</i>	30
<i>Toplam Puan</i>	30
<i>Soru Tipi</i>	<i>Açıklayıcı ve bilgilendirici okuma metinleri</i>
<i>Süre (dk.)</i>	60 dakika

Okuma Metni 1

Aşağıda verilen metni okuyunuz. Doğru olduğunu düşündüğünüz yanıt için A, B, C veya D şıklarından birini işaretleyiniz.

Misafir Kültürü

Arnavut kültüründe misafirperverliğin önemli bir yeri vardır. Arnavut'un evi, önce Tanrının sonra misafirin evidir. Yani misafir Tanrıdan sonraki en önemli değerdir. Bu yüzden misafirperverlik değerinin içinde saygı değeri de yer almaktadır. Arnavutluk'ta ev sahibinin misafire karşı daima güler yüzlü olması gerekir. En ufak bir bıkkınlık, yorgunluk gösterilmesi büyük ayıp olarak görülür. Misafirine ikramda kusur eden ev sahibi cimri olarak algılanır ve ayıplanır. Ayrıca Arnavutluk'ta ev sahiplerinin misafirini yolcu ederken silahla karşılayıp uğurlaması da bir adet olarak gösterilmektedir. Misafirin önemine göre atılan fişek miktarı da değişmektedir. Eğer bir Arnavut tarafından evlerine davet edildiyse davet edilen eve, küçük bir hediye, bir kutu çikolata veya bir buket çiçek götürmek kibarlık olarak görülmektedir.

Türklerde misafir ağırlama geleneği çok eskilere dayanmaktadır. Her evde bir misafir odası vardır. Misafir odası evin en büyük, en güzel odasıdır. Eğer misafir çaya gelecekse ve ev sahibi bunu önceden biliyorsa çay için börek, kurabiye, kek gibi yiyecekler; yemeğe gelecekse çorba, zeytinyağlı, sıcak et yemekleri ve salata hazırlarlar. İnsanlar misafirleri kapıda mutlaka güler yüzle karşılar. Misafir kapıdan içeri girdiğinde ayakkabılarını çıkarır, misafir terliklerini giyer. Misafir yeni bir eve gidiyorsa mutlaka bir ev hediyesi, çikolata, meyve, dondurma, şekerleme gibi hediyeler götürür. Sohbet sırasında evin çocuğu misafirlere kolonya, şeker ikram eder. Evin hanımı misafirlere yanında Türk lokumu yahut çikolatayla beraber Türk kahvesi ikram eder. Bununla beraber misafire hal-hatır sormadan hemen kahve getirilmesi misafir tarafından hoş karşılanmaz ve çoğunlukla "Hemen evden gitmesi isteniyor" şeklinde yorumlanır.

Bir Japonun sizi evine davet etmesi çok büyük bir olaydır. Genellikle Türklerdeki gibi misafir ağırlama yoktur. Birbirleriyle görüşmek isteyen aileler dışarıda bir restoranda görüşür. Nadiren bir Japon'un evine davet edildiyse bu sizin için büyük bir onurdur. Ev sahibinin evine onur ve saygı gösterdiğinin bir işareti olarak ayakkabılarını kapının girişinde bırakmalısın. Ancak, birinin evinde çıplak ayakla dolaşmak saygısızlık olarak kabul edildiğinden çoraplarını kesinlikle çıkarmamalısın. Çoraplarında delik varsa endişelenmene gerek yok, çünkü Japonların evlerinde konukları için genellikle "uwabaki" denilen ev terlikleri bulunuyor. Japonya'da ev sahibi size çay ikram ettiyse, bu artık gitme vaktinizin geldiğini gösterir. Çayı içip hemen kalkmanız doğru olur.

İngiltere'de yemeğe davetliyseniz, eliniz boş gitmeniz doğru olmaz. Küçük bir hediye götürmelisiniz. Bu çiçek, çikolata ya da bir şişe şarap olabilir. Çiçek seçimi konusunda biraz dikkatli olmalısınız. Ne de olsa karanfillerin kötü şans getirdiğine inanılır. Güller sevgiliye götürülür. Yapma çiçek buketlerini tercih edebilirsiniz. Şaraba da dikkat etmelisiniz. Eğer İngiltere'de nerede iyi şarap satıldığını bilmiyorsanız veya şarap markaları konusunda bir fikriniz yoksa şarap almayın. Eğer ucuz bir İtalyan şarabı alırsanız sizin cimri olduğunuzu düşüneceklerdir. Her ne kadar misafirlerin getirdiği her şey açılıp ikram edilse de ev sahibi muhtemelen ucuz İtalyan şarabını servis etmeyecektir. Eğer birkaç günlüğüne bir İngiliz'in evinde kalıyorsanız, ayrılırken sizin için yaptıklarına teşekkür etmek amacıyla ona küçük bir hediye verebilirsiniz.

Ruslar misafirperverlikleri ile tanınırlar. Misafir ağırlamayı, konuklarla tanışmayı ve tanıdıklara gitmeyi severler. Zengin sofralar, bu tür buluşmaların ana özelliğidir. Bir bardak çay için davet edilseniz bile, ziyaretten önce yemek yememek daha iyidir. Rusya'da, elleri boş ziyarete gidilmez. Hatta doğum günü olmasa da mütevazı, dostça toplantılar olsa bile. **Muhakkak** bir şeyler getirmek gerekli. Küçük aile üyeleri için kek, şeker, bir şişe şarap veya çikolata olabilir. Hediyeinin ne olduğu o kadar önemli değil. En önemlisi hediyeinin olmasıdır. Aksi takdirde, sizi cimri kabul edebilirler.

1. Aşağıdakilerden hangisi misafirlğe giderken götürülen hediyelerden **değildir**? 1 puan
 - A) Çiçek
 - B) Şarap
 - C) Terlik
 - D) Dondurma
2. Aşağıdakilerden hangisi Arnavut kültüründe **yoktur**? 1 puan
 - A) Misafir Tanrıdan sonraki en önemli değerdir.
 - B) Ev sahibinin misafire bıkkınlık göstermesi ayıptır.
 - C) Misafiri yolcu ederken silahla karşılayıp uğurlanması.
 - D) Ev sahibi misafire karşı daima kızgın ve sinirli olmalıdır.
3. Hangi ülkenin kültüründe birinin evinde çıplak ayakla dolaşmak saygısızlık kabul edilir? 1 puan
 - A) Türkiye
 - B) Rusya
 - C) Japonya
 - D) İngiltere
4. Aşağıdakilerden hangisi Türk kültürünün özelliklerinden biridir? 1 puan
 - A) Evin en güzel odası misafir odasıdır.
 - B) Misafirlğe giderken şarap götürülür.
 - C) Eve gelen misafir ayakkabıları ile içeri girer.
 - D) Aileler birbiriyle dışarıda bir restoranda görüşür.
5. Hangi ülkenin kültüründe misafire ikramda kusur eden ev sahibi cimri olarak algılanır? 1 puan
 - A) Türkiye
 - B) Japonya
 - C) Arnavutluk
 - D) İngiltere
6. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin misafir ağırlama geleneğinde **görülmez**? 1 puan
 - A) Her evde misafir odası vardır.
 - B) Yemeğin yanına şarap ikram edilir.
 - C) Çayın yanına börek ve kurabiye verilir.
 - D) Misafirlere kolonya ve şeker ikram edilir.
7. Hangi ülkenin kültüründe ikram edilen çay misafirin gitme vaktinin geldiğini gösterir? 1 puan
 - A) Arnavutluk
 - B) Türkiye
 - C) Rusya
 - D) Japonya

8. Aşağıdakilerden hangisi Rus kültürünün özelliklerinden biri **değildir**? 1 puan
- A) Ziyarete elleri boş giderler.
B) Misafirperverlikleri ile tanınırlar.
C) Tanıdıklara gitmeyi severler.
D) Sofraların zenginliği ile bilinirler.
9. "**Muhakkak**" kelimesinin eş anlamı, yakın anlamı aşağıdakilerden hangisidir? 1 puan
- A) Asla
B) Kesinlikle
C) Bazen
D) Hiçbir zaman
10. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**? 1 puan
- A) Misafir odası evin en büyük, en güzel odasıdır.
B) Misafirlığe giderken muhakkak hediye götürülür.
C) Çiçek seçimi konusunda biraz dikkatli olmalısınız.
D) Misafire hal hatır sormadan hemen kahve verilir.

Okuma Metni 2

Aşağıdaki metni okuyunuz. Soruları metindeki bilgileri kullanarak kendi kelimeleriniz ile cevaplayınız.

SAĞLIKLI YAŞAM İÇİN NE YAPMALISINIZ?

Sağlıklı olup olmadığımızı öğrenmenin en iyi yolu düzenli olarak doktor kontrolünden geçmektir. Düzenli olarak yapılan kontroller hastalanmadan önce önlem almamızı sağlar. Tabi ki sadece doktor kontrolü sağlıklı yaşam için yeterli değildir. Bundan önce sizin yapmanız gereken birçok şey vardır. Vücudumuzun herhangi bir yerinde baş gösteren ağrılar veya hastalık belirtileri meydana geldiğinde doktora gitmeyi ihmal etmemelisiniz. Erken teşhis sayesinde hastalığın tespit edilmesi ve ona göre tedavi uygulanması çok önemlidir.

Sağlıklı yaşamın altın kurallarından ilki ve en önemlisi spor ve dengeli beslenmedir. Her insan ilgi alanına göre farklı sporlarla uğraşabilir. Şayet futbol, basketbol, voleybol gibi takım sporlarından hoşlanmıyorsanız yüzme, yürüyüş, koşu veya tenis sizin için iyi bir tercih olabilir. Evde ya da spor salonlarında egzersiz de yapabilirsiniz. Peki, haftada kaç gün yapacaksınız? Bazı insanların görüşü haftada birkaç kez, bazılarının ise her gün yapmak. Ortak olan görüş ise spor ve egzersizin sağlık için çok faydalı olduğudur. Fiziksel etkinliklerin yanında beslenme de çok önemlidir. Meyve ve sebze gibi bitkisel gıdalar günde birkaç kez tüketilmelidir. Tahıllardan özellikle fasulye, mercimek ve nohut tercih edilmelidir. Şeker, tuz ve yağ içeren yiyeceklerden uzak durmak gerekir.

Teknolojinin hızla ilerlediği modern dünyada hepimizin hayatında bir parça stres mutlaka vardır. Stresin sebepleri her insanda farklılık gösterebilir. Ekonomik problemler, iş problemleri, arkadaşlar ve dostlar arasındaki problemler strese neden olabilir. Bazen insanlar olumlu durumlar karşısında bile strese girebilir. Evlilik, yeni bir işe başlama, yeni bir eve taşınma gibi. Stresi hayatımızdan bütünüyle çıkarmak mümkün değildir. Spor yaparak, stresin hayatımızdaki etkisini azaltabiliriz.

Beden sağlığımız kadar ruh sağlığımız da önemlidir. Ruh sağlığımızdaki problemler vücut sağlığımızı da etkiler. Mutlu bir yaşam sayesinde ruh sağlığımızı koruyabiliriz. Mutlu olmanın ise birçok yolu vardır. Arkadaşlarımızı, komşularımızı ve akrabalarımızı ziyaret etmek, ihtiyaç sahibi kişilere yardım etmek, dua etmek, insanları gördüğümüz zaman onlara selam vermek ve gülümsemek bizi mutlu eder.

11. Erken teşhis neden önemlidir? 1 puan

12. Sağlıklı yaşamın altın kurallarından ilki ve en önemlisi nedir? 1 puan

13. Meyve ve sebze gibi bitkisel gıdalar ne kadar tüketilmelidir? 1 puan

14. Beslenmede tahıllardan özellikle hangileri tercih edilmelidir? 1 puan

15. Sağlıklı olup olmadığımızı öğrenmenin en iyi yolu nedir? 1 puan

16. Düzenli olarak yapılan kontroller neyi sağlar? 1 puan

17. Vücudumuzda hastalık belirtileri meydana geldiğinde ne yapmalıyız? 1 puan

18. Sağlıklı yaşam için hangi yiyeceklerden uzak durmak gerekir? 1 puan

19. Stresin hayatımızdaki etkisini nasıl azaltabiliriz? 1 puan

20. İnsanlar ruh sağlıklarını ne sayesinde koruyabilirler? 1 puan

Okuma Metni 3

Metni okuyunuz ve aşağıdaki kutuda verilen uygun kelimelerle tamamlayınız. Kutuda üç tane fazladan kelime yazılmıştır. İlgili olmayan kelimeleri kullanmanıza GEREK YOKTUR. 10 puan

***kullanıyorduk / taşımamıza / sıcak / bağlanma / nasıl / bilgiler / gerekir /
niçin / çalışsak / iletişim / soğuk / avantajları / başlasak***

Teknoloji ve İletişim

Eğer teknoloji olmazsa ocak ya da fırın sayesinde yemeklerimizi pişiremeyiz, buzdolabı olmadan besinleri (21) _____ tutamayız. Bunlar günlük hayatımızdan çok basit örnekler. Düşünün, eğer cep telefonu olmasa arkadaşlarımızla (22) _____ mesajlaşacağız? İlk zamanlar cep telefonlarının asıl amacı iletişim kurmaktır. İlk çıktığında cep telefo__nunu mesaj çekmek ve konuşmak için (23) _____ Ama zamanla bu teknolojik alete çok önemli başka özellikler de eklendi. Kamera, yol bilgisayarı, ses kaydı gibi. Artık yanımızda fotoğraf makinesi, hesap makinesi, kamera (24) _____ gerek yok. Çünkü bunların hepsini bir cep telefonu ile yapabiliyoruz. Bununla birlikte çağımızın çok önemli bir icadı, bilgisayarı da unutmamak (25) _____ Artık o kocaman masaüstü bilgisayarların sayısı azaldı. İnsanlar daha küçük şeylere yöneldiler. LCD ekranlar, diz üstü bilgisayarlar çıktı. Ama hepsinin de görevi aynı. Yalnızca boyutlarında bir değişme oldu. Ayrıca cep telefonlarında da internete (26) _____ özelliği bulunuyor. Eskiden bilgisayar çok az evde vardı. Artık herkesin kişisel bir bilgisayarı var.

Önemli bir icat da internet. İnternet gerçekten çok hem de çok önemli. Şimdi internet ansiklopedilerin, sözlüklerin yerini aldı. İnternet olmasa ve bilgileri sadece ansiklopedilerde aramaya (27) _____ çok zaman kaybımız olur; ansiklopedi ve sözlüklere bakmanın (28) _____ da var. Mesela aradığımız bilgileri ararken farklı bilgilere de ulaşırız. İnternette ise böyle bir durum yok. Çünkü genellikle arama motoruna neyi yazarsak o konuyla ilgili (29) _____ çıkar. Yeni şeyler öğrenemediğimiz gibi yanlış bilgilerle de karşılaşabiliriz. En büyük kötülüğü ise insanı yalnızlaştırmasıdır. İnternetin iyi yanlarından birisi de aynı zamanda (30) _____ imkanı sağlamasıdır. Telefon gibi konuşmamızın yanı sıra görüntülü olarak görüşme imkanı verir.

BÖLÜM 2

DİL KULLANIMI

Dil Kullanımının Açıklaması

Alıştırma Sayısı	2
Öge Sayısı	11
Puanların sayısı	15
Soruların türü ve odak noktaları	<i>Kelime ve dil bilgisini test etmek için 10 çoktan seçmeli sorusu 31 (a-j), Dil bilgisini test etmek için 5 boşluk doldurma fiil çekimi sorusu 32 (a-e)</i>
Süre	30 dakika

Alıştırma 1

31. **Aşağıdaki metni dikkatlice okuyunuz. Metnin altında listelenen kelimelerden boşluklara en uygun olan cevabı seçiniz. Her soru için sadece tek bir doğru cevap vardır.** 10 puan

FARKLILIKLARIMIZ

İnsanlar arası ilişkileri zorlaştıran nedenlerden biri farklılıklardır. İnsanlar çoğunlukla (a) ____ gibi düşünen ve davrananları beğenirler. Çoğu insan kendi özelliklerini başkalarından üstün görür, kendi düşünce ve davranışlarını da daha doğru (b) ____ . Bu nedenle, benzer özelliklere sahip (c) ____ daha iyi ilişkiler kuracağına inanır. Farklı olduğunu düşündükleri insanlarla olan ilişkilerinde ise tedirginlik duyar, sorunlar yaşar. Ancak, yakın çevresinde yalnızca kendisine (d) ____ insanlar bulunan kişiler kısa bir süre sonra, bu insanlarla iyi (e) ____ halde ilişkilerden sıkıldıklarını, hiçbir yeni duygu yaşamadıklarını, herhangi yeni bir şey öğrenemediklerini edeceklerdir. Bu ilişkilerin kendilerine yetmediğini görecektir.

İnsana yeni duygular yaşatan, sürekli öğrenme (f) ____ ve kişisel gelişim olanakları sağlayan ilişkiler farklı insanlarla kurduğu ilişkilerdir. Bu insanlar sürekli olarak (g) ____ düşünce, bilgi ve duygu alışverişinde olurlar. Bu da o ilişkiyi anlamlı, verimli hale getirir. Birbirinden farklı olan insanların aralarındaki ilişkilerde çatışmaların olma olasılığı yüksektir. Bir farklılığın ilişkiyi iyi ya da kötü (h) ____ o tarafların iyi ya da kötü niyetlerine bağlıdır. Kritik nokta farklılıkların ilişkileri engelleyici değil, geliştirici özellikler olarak görülebilmesidir. Farklı (i) ____ ilişkinin sağlıklı olmasının ilk koşulu hoşgördür, anlayıştır. Önyargılardan arınmış ilişkiler çok daha sağlıklı olacaktır. Farklılıkları yok saymak, görmezden gelmek yerine onları oldukları gibi kabul etmek, anlamak ve saygı duymak ilişkileri geliştirici bir (j) ____ olacaktır.

a. A) kendileri	B) kendi	C) kendilerine	D) güçten
b. A) buldur	B) bulur	C) bulurur	D) buldurur
c. A) insanlara	B) insanları	C) insanlardan	D) insanlarla
d. A) benzeyende	B) benzeyen	C) benzeyeni	D) benzeyene
e. A) anlaştıklarında	B) anlaştıkları	C) anlaştıkları	D) anlaştıklardan
f. A) fırsatları	B) fırsatlarını	C) fırsatlarında	D) fırsatlarını
g. A) birbirindeyle	B) birbirinde	C) birbirinini	D) birbiriyle
h. A) etkilemeyi	B) etkilemesi	C) etkilemeye	D) etkilemene
i. A) kişilere	B) kişilerden	C) kişilerle	D) kişileri
j. A) davranışa	B) davranışta	C) davranıştan	D) davranış

Alıştırma 231. **Aşağıda cümleleri verilen uygun dönüşlülük zamiri (kendi) ile tamamlayınız.**

5 puan

(kendi - kendimize – kendine - kendin - kendimi – kendisi- kendime)

- a) Çocuk bütün ödevi. _____ tek başına yapmış.
- b) Ona kötü davrandım. _____ suçlu hissediyorum.
- c) Bu futbolcu son maçında _____ kalesine gol attı.
- d) Pazar günü Ali'yle birlikte _____ güzel bir yemek yaptık.
- e) _____ biraz zaman ayırıp dinlen, çok yorgun görünüyorsun.

**BÖLÜM 3
YAZMA****Yazma Bölümü Açıklamaları**

Alıştırma Sayısı	2
Toplam Puan	15
Alıştırmaların türleri ve odağı	Alıştırma 1 (10 puan) Kişisel veya resmi olmayan mektuplar, belirli bir konuda bir arkadaşınıza mektup vb. Yabancı bir ülkenin tarihi ve turistik yerlerinin tanıtımı ile ilgili görüşünü yazmak. Alıştırma 2 (5 puan) Kişisel veya resmi olmayan e-postalar, Belirli bir konuda bir arkadaşınıza gönderilen e-posta. Meslek seçimi ve önemi ile ilgili e mail göndermek.
Süre	60 dakika

Bu bölümdeki **İKİ** konu hakkında yazı yazınız.**Önemli Not:** Bu bölümde kesinlikle adınızı ve soyadınızı **YAZMAYIN!!!**33. **Alıştırma 1** şu şekilde değerlendirilecek:

10 puan

- ✓ alıştırma tamamlama 2 puan
- ✓ yazıda ve anlamda devamlılık 2 puan
- ✓ dil bilgisi doğruluğu 2 puan
- ✓ kelime bilgisi 2 puan
- ✓ biçimsel doğruluk 2 puan

Beş kriterin her biri, toplam 10 puan vermek için, 2 puan değerindedir.

Konu: Yaz tatili için yabancı bir ülkeye gittiniz. Arkadaşınıza bir mektup yazınız ve tatiliniz hakkında bilgi veriniz.

100-120 kelime arasında bir metin yazın ve aşağıdaki adımları izlemeye çalışın.

- ✓ Hangi ülkede tatil yapıyorsunuz? Neden o ülkeyi seçtiniz?
- ✓ O ülkeye nasıl gittiniz?
- ✓ Tatile kiminle beraber gittiniz? Bu kişilerden birini kısaca tanıtır!
- ✓ Nerede kalıyorsunuz?
- ✓ Tatilde neler yapıyorsunuz?
- ✓ Tatilinizden memnun musunuz? Neden?

ALİŞTIRMA TAMAMLAMA 33-A	YAZIDA VE ANLAMDA DEVAMLILIK 33-B	DİL BİLGİSİ DOĞRULUĞU 33-C	KELİME BİLGİSİ 33-D	BİÇİMSEL DOĞRULUK 33-E	TOPLAM
2 PUAN	2 PUAN	2 PUAN	2 PUAN	2 PUAN	10 PUAN

